

РОЗДІЛ 11. РЕЦЕНЗУВАННЯ

Стройко Т.В.

д.е.н., професор,

завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та економіки
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію Сисоєва О.В.

«ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ФАКТОРИНГУ В УКРАЇНІ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Факторинг виступає ефективним фінансово-правовим механізмом, який надає його користувачам вагомі переваги, пов'язані з управлінням дебіторською заборгованістю, залученням підприємствами оборотних коштів для розвитку і функціонування їх бізнесу у довгостроковій перспективі. В сучасній Україні інститут факторингу не розроблено достатньою мірою через ряд причин: зокрема, неоднозначність розуміння самої сутності факторингових операцій, відсутність єдиної законодавчої бази, яка б регулювала факторингову діяльність, а також ототожнення самими підприємцями договору факторингу і договору кредиту, визначають актуальність та необхідність розгляду проблематики сутності і переваг факторингу. Саме тому розробка механізмів формування інституту факторингу в Україні відповідає сучасним вимогам глобалізованого світу. Цим актуальним проблемам і присвячена монографія Олексія Сисоєва «Формування інституту факторингу в Україні в умовах глобалізації».

Виключність даної наукової праці полягає в тому, що формування інституту факторингу в Україні в умовах глобалізації ще не було предметом окремого наукового дослідження, при чому поза увагою залишився інституціональний підхід до розвитку цього нового фінансового інструменту, специфічні для нього інституції, реалізація яких можлива лише через державне регулювання інституту факторингу в Україні.

Основною метою монографічного дослідження стало обґрунтування теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо формування інституту факторингу в Україні в умовах глобалізації, зокрема, шляхом виокремлення й реалізації інституцій факторингу й механізмів державного регулювання.

Монографія логічно побудована у складі трьох взаємопов'язаних розділів. У першому розділі монографії автором охарактеризовано наукові

дослідження інноваційного розвитку економіки в умовах глобалізації; визначено сутність, особливості та функції факторингу; проаналізовано наукові положення інституціональної економічної теорії, доведено, що вона є підґрунтям формування інституту факторингу в Україні в умовах глобалізації.

У другому розділі подано історико-економічний аналіз розвитку факторингу, проаналізовано динаміку змін на ринку вітчизняного факторингу та нормативно-правову базу забезпечення процесу формування інституту факторингу в Україні.

У третьому розділі розроблено концептуальні положення щодо формування інституту факторингу як сучасного економічного інституту; проаналізовано міжнародний досвід формування інституту факторингу, запропоновано вдосконалення норм і правил здійснення факторингових операцій в умовах інтеграції України в міжнародні факторингові відносини; розвинуто методи маркетингової підтримки факторингу як економічного інституту та оцінювання економічної ефективності інституту факторингу на державному рівні.

Автор справедливо акцентує увагу на концептуальному підході, який дає змогу виявити напрями формування інституту факторингу в умовах глобалізації, особливості функціонування основних суб'єктів інституту факторингу, удосконалити механізми інтеграції України на ринок міжнародних факторингових послуг, соціально-економічні ефекти на рівні держави. Спираючись на концепцію формування інституту факторингу, здійснено аналіз його інституцій – норм і правил проведення факторингових операцій, які регламентують поведінку й діяльність усіх суб'єктів зазначеного інституту. Автором ретельно досліджено механізми інтеграції України в міжнародний факторинг через реалізацію його інституції – «фінансування експортно-імпортних операцій».

В процесі дослідження, автор справедливо зазначає, що нерозвиненість факторингового ринку пов'язана з: відсутністю спеціалістів та наукових досліджень у цій сфері, чіткого розу-

¹ Сисоєв О.В. Формування інституту факторингу в Україні в умовах глобалізації : монографія. Київ : ВП «Едельвейс», 2019. 180 с.

міння сутності послуги; переважанням факторингу з регресом; неефективно побудованим ризик-менеджментом більшості компаній; недостатньою обізнаністю українських компаній та споживачів про цю послугу, суперечностями в нормативно-правовій базі щодо трактування самої дефініції «факторинг» й особливостей проведення окремих операцій. Але основною перешкодою, що гальмує формування інституту факторингу в Україні, є брак інформації, відсутність інформаційної відкритості даних та коректної офіційної статистики.

Досліджуючи механізми взаємодії автором визначено переваги міжнародного факторингу для експортера й імпортера, виділено основні його види: двофакторний; прямий імпортерний; прямий експортерний – та надано їх характеристики. При цьому зазначається, що вибір виду міжнарод-

ного факторингу залежить від можливостей факторингової компанії та існуючих у Фактора міжнародних контактів. Справедливою є думка, що для інтеграції України у міжнародні факторингові відносини найбільш оптимально використовувати двофакторну схему міжнародного співробітництва з факторингу, оскільки залучення максимальної кількості суб'єктів дозволяє забезпечувати фінансування та страхування ризиків.

Слід сказати, що всі аспекти зазначеної проблеми висвітлено автором однаково повно. Монографія є повноцінним науковим дослідженням, містить широкий спектр питань, які є актуальними для національної економіки, а подальші дослідження в обраному напрямку сприятимуть удосконаленню теоретико-методологічних засад формування інституту факторингу в Україні в умовах глобальних викликів та загроз.